

Dr. Miray ÖZER DENİZ

**ÖZEL NİTELİKLİ
KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ VE
BUNDAN DOĞAN SORUMLULUK**

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	XI
KISALTMALAR.....	XXI
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI ALANDA VE İÇ HUKUKTA KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI VE KANUNUN UYGULAMA ALANI, GENEL VE ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİ KAVRAMI

I. KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASINA İLİŞKİN ULUSLARARASI DÜZENLEMELER.....	5
A. Genel Olarak.....	5
B. Avrupa Birliği Düzenlemeleri.....	8
1. 95/46/EC Sayılı “Kişisel Verilerin İşlenmesi Ve Bu Verilerin Serbest Dolaşımı Bakımından Bireylerin Korunmasına İlişkin Avrupa Parlamentosu Ve Avrupa Konseyi Yönergesi”	8
2. Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (General Data Protection Regulation)	9

3. Elektronik Haberleşme Sektöründe Kişisel Bilgilerin İşlenmesi Ve Gizliliğinin Korunması Hakkında Yönerge (Directive On Privacy And Electronic Communications)	15
II. ULUSAL DÜZENLEMELER	17
A. T.C. Anayasası.....	18
B. 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu	19
C. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu.....	22
D. 4857 Sayılı İş Kanunu.....	24
E. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu	24
III. GENEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİ KAVRAMI	28
A. Genel Olarak.....	28
B. Kişisel Veri Kavramı.....	29
1. Belirli Veya Belirlenebilir Bir Kişi	31
a. Gerçek Kişiler.....	31
2. Veri.....	34
3. Veri İle Kişinin İlişkisi	36
IV. ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİ KAVRAMI.....	38
A. Genel Olarak.....	38
B. İrk Ve Etnik Kökenine İlişkin Veriler	41
C. Siyasi Düşüncesi Ve Felsefi İncancına İlişkin Veriler.....	44
D. Din, Mezhep Ve Diğer Dini İnançlarına İlişkin Veriler	46
E. Kılık Ve Kıyafete İlişkin Veriler.....	49
F. Dernek, Vakıf Ya Da Sendika Üyeliğine İlişkin Veriler.....	51
G. Sağlığa İlişkin Veriler	52
H. Cinsel Hayata İlişkin Veriler	58
V. Ceza Mahkûmiyeti Ve Güvenlik Tedbirlerine İlişkin Veriler	60
A. Biyometrik Ve Genetik Veriler	61
1. Biyometrik Veriler	61
2. Genetik Veriler	64

İKİNCİ BÖLÜM
KİŞİSEL VERİLERİ İŞLEME KAVRAMI,
İŞLEMESİNE İLİŞKİN İLKELER, KİŞİSEL
VERİLERİN İŞLENMESİNİN ŞARTLARI VE
ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİLERE İLİŞKİN
FARKLI DURUMLAR

I. KİŞİSEL VERİLERİ İŞLEME KAVRAMI.....	69
II. VERİLERİN İŞLENMESİNE HÂKİM OLAN İLKELER.....	72
A. Hukuka ve Dürüstlük Kurallarına Uygun Olma.....	72
B. Doğru ve Gerektiğinde Güncel Olma	78
C. Belirli, Açık ve Meşru Amaçlar İçin İşlenme	81
D. İşlendikleri Amaçla Bağlantılı, Sınırlı ve Ölçülü Olma.....	84
E. İlgili Mevzuatta Öngörülen veya İşlendikleri Amaç İçin Gerekli Olan Süre Kadar Muhafaza Edilme	90
III. GENEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ	92
A. Genel Olarak.....	92
B. Kişisel Verilerin İşlenmesinde Hukuka Uygunluk Hâlleri	95
1. Rıza	95
2. Rıza Verilmesinin Zamanı ve Geri Alınabilmesi.....	99
3. Geçerli Bir Rızanın Şartları	101
a. Belirli Bir Konuya İlişkin Olma	101
b. Bilgilendirilmeye Dayanma	104
c. Özgür İradeyle Açıklanmış Olma	107
4. Rızanın Şekli	114
5. Rıza Ehliyeti	117
C. Diğer Hukuka Uygunluk Nedenleri	120
1. İşlemenin Kanunlarda Öngörülmesi	121
2. Fiili İmkânsızlık Nedeniyle Rızasını Açıklayamayacak Durumda Bulunan veya Rızasına Hukuki Geçerlilik Tanınmayan Kişinin Kendisinin ya da Bir Başkasının	

Hayatı veya Beden Bütünlüğünün Korunması İçin Zorunlu Olması	122
3. Bir Sözleşmenin Kurulması veya İfasıyla Doğrudan Doğruya İlgili Olması Kaydıyla, Sözleşmenin Taraflarına Ait Kişisel Verilerin İşlenmesinin Gerekli Olması	123
4. Veri Sorumlusunun Hukuki Yükümlülüğünü Yerine Getirebilmesi İçin Zorunlu Olması	125
5. İlgili Kişinin Kendisi Tarafından Alenileştirilmiş Olması .	127
6. Bir Hakkın Tesisi, Kullanılması veya Korunması İçin Veri İşlemenin Zorunlu Olması	129
7. İlgili Kişinin Temel Hak Ve Özgürlüklerine Zarar Vermemek Kaydıyla, Veri Sorumlusunun Meşru Menfaatleri İçin Veri İşlenmesinin Zorunlu Olması	130
IV. ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ.....	133
A. İrk Ve Etnik Kökenine İlişkin Verilerin İşlenmesi	133
B. Siyasi Düşüncesi Ve Felsefi İnançına İlişkin Verilerin İşlenmesi.....	137
C. Din, Mezhep Ve Diğer Dini İnançlarına İlişkin Verilerin İşlenmesi.....	138
D. Kılık Ve Kıyafete İlişkin Verilerin İşlenmesi	140
E. Dernek, Vakıf Ya Da Sendika Üyeliğine İlişkin Verilerin İşlenmesi.....	142
F. Sağlık Verilerinin İşlenmesi.....	143
G. Cinsel Hayata İlişkin Verilerin İşlenmesi.....	156
H. Ceza Mahkûmiyeti Ve Güvenlik Tedbirlerine İlişkin Verilerin İşlenmesi	158
V. Biyometrik Ve Genetik Verilerin İşlenmesi	162
1. Biyometrik Verilerin İşlenmesi	162
2. Genetik Verilerin İşlenmesi	167
VI. ÖZEL NİTELİKLİ KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİNE İLİŞKİN FARKLI DURUMLAR	178
A. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi.....	178

B. Açık Rıza Olmaksızın Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlenmesi.....	179
1. Sağlık ve Cinsel Hayat Dışındaki Kişisel Verilerin Kanunlarda Öngörülen Hâllerde İlgili Kişinin Açık Rızası Aranmaksızın İşlenmesi.....	180
2. Sağlık ve Cinsel Hayata İlişkin Kişisel Verilerin İlgili Kişinin Açık Rızası Aranmaksızın İşlenmesi	186
a. Verinin Sır Saklama Yükümlülüğü Altında Bulunan Kişiler Veya Yetkili Kurum ve Kuruluşlar Tarafından İşlenmesi	187
b. Veri İşlemenin Amacının Belli Olması	193
c. Kişisel Verileri Koruma Kurumu Tarafından Belirlenen Önlemlerin Alınması	199
i. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin Güvenliğine Yönelik Sistemli, Kuralları Net Bir Şekilde Belli, Yönetilebilir ve Sürdürülebilir Ayrı Bir Politika ve Prosedürün Belirlenmesi	200
ii. Kişisel Verilerin İşlenmesi Sürecinde Yer Alan Çalışanlara Yönelik Önlemler	202
iii. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlendiği, Muhafaza Edildiği ve/veya Erişildiği Ortamların Elektronik Olmasında Alınacak Önlemler	205
iv. Özel Nitelikli Kişisel Verilerin İşlendiği, Muhafaza Edildiği ve/veya Erişildiği Ortamların Fiziksel Olması Halinde Alınacak Önlemler	208
v. Özel Nitelikli Kişisel Veriler Aktarılacaksa Alınacak Önlemler.....	209
C. İstisnalar	211
1. Kişisel Verilerin, Üçüncü Kişilere Verilmemek ve Veri Güvenliğine İlişkin Yükümlülüklerle Uyulmak Kaydıyla Gerçek Kişiler Tarafından Tamamen Kendisiyle veya Aynı Konutta Yaşayan Aile Fertleriyle İlgili Faaliyetler Kapsamında İşlenmesi	213

2. Kişisel Verilerin Resmi İstatistik ile Anonim Hâle Getirilmek Suretiyle Araştırma, Planlama ve İstatistik Gibi Amaçlarla İşlenmesi..... 215
3. Kişisel Verilerin Millî Savunmayı, Millî Güvenliği, Kamu Güvenliğini, Kamu Düzenini, Ekonomik Güvenliği, Özel Hayatın Gizliliğini veya Kişilik Haklarını İhlal Etmemek ya da Suç Teşkil Etmemek Kaydıyla, Sanat, Tarih, Edebiyat veya Bilimsel Amaçlarla ya da İfade Özgürlüğü Kapsamında İşlenmesi 217
4. Kişisel Verilerin Millî Savunmayı, Millî Güvenliği, Kamu Güvenliğini, Kamu Düzenini veya Ekonomik Güvenliği Sağlamaya Yönelik Olarak Kanunla Görev ve Yetki Verilmiş Kamu Kurum ve Kuruluşları Tarafından Yürütülen Önleyici, Koruyucu ve İstihbarî Faaliyetler Kapsamında İşlenmesi 218
5. Kişisel Verilerin Soruşturma, Kovuşturma, Yargılama veya İnfaz İşlemlerine İlişkin Olarak Yargı Makamları veya İnfaz Mercileri Tarafından İşlenmesi 222

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİNDEN DOĞAN SORUMLULUK

- I. GİRİŞ 225
- II. KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİ SÖZLEŞMESİ
KAPSAMINDA SORUMLULUK..... 226
  - A. Genel Olarak..... 226
  - B. Kişisel Veri İşleme Sözleşmesinin Tarafları..... 228
    1. Veri Sorumlusu İle İlgili Kişi Arasındaki Kişisel Verilerin İşlenmesi Sözleşmesi..... 228
    2. Veri işleyen ile Veri Sorumlusu Arasındaki Kişisel Verilerin İşlenmesi Sözleşmesi..... 229
      - a. Genel Olarak..... 229

---

b. Alt Veri İşleyen ile Sözleşme Akdedilmesi	234
3. İki Veri Sorumlusu Arasındaki Kişisel Verilerin İşlenmesi Sözleşmesi.....	235
C. Kişisel Verilerin İşlenmesi Sözleşmesinin Hukuki Niteliği .	236
D. Kişisel Veri İşleme Sözleşmesinin Özellikleri.....	240
1. Rızai Sözleşme Olması.....	240
2. Sürekli Edimli Sözleşme Olması	241
3. Şekil Serbestisi Olması.....	242
E. Tarafların Borçları	242
1. Veri Sorumlusunun Borçları.....	242
a. Kişisel Veri İşleme Borcu.....	242
b. Gerekli Özeni Gösterme Borcu	245
c. Sır Saklama ve Sadakat Borcu.....	247
2. İlgili Kişinin Borçları.....	249
F. Kişisel Verilerin İşlenmesi Sözleşmesinin Sona Ermesi	251
1. Sözleşmenin İfası.....	251
2. Taraflarca Kararlaştırılan Sürenin Sona Ermesi.....	252
3. Vekalet Sözleşmesinin Kendine Özgü Sona Erme Hallerine Göre	252
4. Verilerin Yok Olması/Zayi Olması Sebebiyle.....	256
5. KVKK Kapsamında Sözleşmeyi Sona Erdirebilecek Haller	257
G. Kişisel Verilerin İşlenmesi Sözleşmesinden Doğan Sorumluluk	258
1. Genel Olarak Sözleşmeden Doğan Borç İlişkilerinin İhlali	258
2. Borç Konusunun İmkânsız Hale Gelmesi	260
a. İmkânsızlık Kavramı ve Türleri.....	260
b. İmkânsızlığın Hukuki Sonuçları	264
i. Veri Sorumlusunun Sorumlu Olduğu İmkânsızlık.	265
ii. Veri Sorumlusunun Sorumlu Olmadığı İmkânsızlık	265
3. Borcun Gereği Gibi İfa Edilmemesi.....	267
a. Yükümlülüklerin İhlali	268

i. Genel Olarak.....	268
ii. Yan Yükümlülüklerin İhlali	269
b. Kötü ve Ayıplı İfa.....	274
4. Borçlunun Temerrüdü.....	275
5. Sözleşmeye Aykırı Davranışın Hukuki Sonuçları	277
III. KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİNDE SÖZLEŞME DIŞI SORUMLULUK.....	279
A. Kişisel Verilerin Sözleşme Dışı İşlenmesinin Sorumluluk Türü Bakımından Değerlendirilmesi.....	279
B. Kişisel Verilerin Sözleşme Dışı Haksız Olarak İşlenmesinde Unsurlar	283
1. Fiil	284
2. Hukuka Aykırılık.....	286
a. Hukuka Aykırılık Kavramı.....	286
b. Sübjektif ve Objektif Hukuka Aykırılık Teorileri.....	287
c. Hukuka Uygunluk Sebepleri	292
3. Zarar	295
4. Kusur	299
5. İlliyet Bağı	302

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KİŞİSEL VERİLERİN İŞLENMESİNİN İHLALİNDEN DOĞAN HUKUKİ SONUÇLAR

I. KUSUR GEREKTİRMEYEN HUKUKİ SONUÇLAR.....	311
A. Giriş.....	311
B. Türk Medeni Kanun'a göre Hukuki Sonuçlar.....	312
1. Önleme Davası	316
2. Saldırıya Son Verme Davası	317
3. Tespit Davası.....	318

---

4. Gerçek Olmayan Vekaletsiz İş Görmeden Kaynaklanan Dava	320
II. KUSUR GEREKTİREN HUKUKİ SONUÇLAR	321
A. Genel Olarak.....	321
B. Kişisel Verilerin İşlenmesinden Doğan Maddi Zararın Tazmini.....	322
1. Davanın Tarafları	323
2. Tazminatın Belirlenmesi	324
i. Genel Olarak.....	324
ii. Tazminatın Götürü Olarak Belirlenebilirliğinin Değerlendirilmesi.....	328
3. Tazminattan İndirim Sebeplerinin Uygulanması.....	330
a. Zarar Veren Kusurunun Ağırlığı.....	331
b. Zarar Görenin Kusuru	332
c. Zarar Görenin Rızası.....	336
d. Üçüncü Kişinin Kusuru.....	338
4. Tazminatın Giderim Biçimleri.....	340
C. Kişisel Verilerin Hukuka Aykırı İşlenmesinden Doğan Manevi Zararların Tazmini	341
1. Genel Olarak.....	341
2. Sözleşmeye Aykırılıktan Doğan Manevi Tazminat Talebi..	344
3. Davanın Tarafları	347
4. Manevi Tazminat Davasının Şartları.....	347
a. Kişilik Hakkının İhlali.....	349
b. Manevi bir zarar meydana gelmesi.....	351
c. Saldırının hukuka aykırı olması.....	352
d. İliyet bağının bulunması	353
e. Kusurlu davranıştan doğması.....	354
5. Manevi Zararın Miktarının Belirlenmesi.....	355
6. Tazminatta İndirim Sebepleri	359
7. Manevi Tazminatın Tazmin Şekilleri.....	360

D. Kişisel Verilerin İhlalinden Doğan Uyuşmazlıklarda İspat.....	362
1. Giriş	362
2. Veri sorumlusu ile İlgili Kişi Arasında Sözleşmeye Aykırlıktan Doğan Tazminat Taleplerinde İspat.....	364
a. Kusurun İspatı.....	364
b. Zararın İspatı.....	366
3. İlgili Kişi İle Zarar Veren Arasında Sözleşme İlişkisi Olmaması Halinde Tazminat Taleplerinde İspat	367
SONUÇ	371
KAYNAKÇA	377